

ZARZĄDZENIE NR 147.2023
BURMISTRZA GMINY IWONICZ-ZDRÓJ

z dnia 5 grudnia 2023 r.

w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Iwonicz-Zdrój na lata 2024-2027”

Na podstawie art. 30 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) oraz uchwały Nr XLIII/396/2010 Rady Miejskiej w Iwoniczu-Zdroju z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji

zarządzam, co następuje:

§ 1. 1. Ogłasza się przeprowadzenie konsultacji projektu „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Iwonicz-Zdrój na lata 2024-2027”.

2. Ogłoszenie o konsultacjach stanowi załącznik nr 1 do zarządzenia.

3. Projekt „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Iwonicz-Zdrój na lata 2024-2027” stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia.

4. Wyznaczam dzień 5 grudnia 2023 roku jako dzień rozpoczęcia konsultacji i dzień 12 grudnia 2023 roku jako dzień ich zakończenia.

5. Uwagi i propozycje zmian dotyczące projektu Programu należy zgłaszać na formularzu konsultacji, którego wzór stanowi załączniki nr 3 do zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem wydania.

Burmistrz Gminy Iwonicz-Zdrój

Witold Kocaj

Załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 147.2023

Burmistrza Gminy Iwonicz-Zdrój

z dnia 5 grudnia 2023 r.

**Ogłoszenie Burmistrza Gminy Iwonicz-Zdrój dotyczące konsultacji projektu uchwały
Rady Miejskiej w Iwoniczu-Zdroju**

1. Przedmiot konsultacji:

Ogłaszam, że rozpoczęto konsultacje społeczne projektu „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Iwonicz-Zdrój na lata 2024-2027”.

2. Termin konsultacji:

Wyznaczam dzień 5 grudnia 2023 roku jako dzień rozpoczęcia konsultacji i dzień 12 grudnia 2023 roku jako dzień ich zakończenia.

3. Forma konsultacji:

Z projektem uchwały można zapoznać się w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej Urzędu oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Iwoniczu-Zdroju.

4. Uwagi i propozycje zmian dotyczące projektu należy zgłaszać na formularzu konsultacji stanowiącym załącznik nr 3 do zarządzenia na adres Urzędu Gminy Iwonicz-Zdrój, Al. Słoneczna 28, 38-440 Iwonicz-Zdrój lub drogą mailową na adres: anna.goscinska@iwonicz-zdroj.pl.

Na kopercie lub w tytule e-maila należy wpisać: KONSULTACJE: Uwagi do projektu „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Iwonicz-Zdrój na lata 2024-2027”.

Nie będą uwzględniane opinie, uwagi, propozycje:

- a) przekazane w innej formie niż wg załączonego wzoru formularza konsultacji społecznych,
- b) złożone na formularzu konsultacji społecznych po upływie terminu wskazanego na przeprowadzenie konsultacji (tj. po 12 grudnia 2023 r.),
- c) niepodpisane czytelnie imieniem i nazwiskiem osoby upoważnionej do reprezentowania organizacji.

Załącznik Nr 2 do zarządzenia Nr 147.2023

Burmistrza Gminy Iwonicz-Zdrój

z dnia 5 grudnia 2023 r.

UCHWAŁA NR
Rady Miejskiej w Iwoniczu -Zdroju
z dnia 2023 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Iwonicz-Zdrój na lata 2024-2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.), art.4¹ ust.1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2023 r. poz. 1939) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. z 2021 r. poz. 642)

uchwała się
Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Iwonicz-Zdrój na lata 2024 -2027

§ 1.

Rozdział 1. Wstęp

Uzależnienia towarzyszą człowiekowi od dawna. W dzisiejszym świecie każdy człowiek w mniejszym lub w większym stopniu miał styczność z osobami uzależnionymi od alkoholu czy też innego rodzaju substancjami psychoaktywnymi. Obecnie jest to niezmiernie istotny problem społeczny, przynoszący niewymierne szkody. Uzależnienie wiąże się z silną potrzebą, psychicznym przymusem zażywania jakiejś substancji albo wykonywania określonej czynności. Bez względu na to czy będzie to uzależnienie od alkoholu, leków, narkotyków czy też hazardu, zakupów prowadzi do koncentrowania się życia wokół tego, co jest przyczyną uzależnienia. A sama osoba uzależniona będąc ofiarą nałogu cierpi w zasadzie w każdej sferze życia: emocjonalnej, psychicznej, intelektualnej i fizycznej.

Szkody spowodowane przez alkoholizm czy narkomanię można określić w trzech głównych wymiarach:

- indywidualnym - oddziaływanie negatywne na zdrowie psychiczne i fizyczne osób pijących;
- społecznym - negatywne oddziaływanie na zdrowie psychiczne i fizyczne członków rodziny, przemoc w rodzinie, zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, ubóstwo, bezrobocie itp.;
- ekonomicznym - koszty leczenia, wypadków drogowych, zaangażowania wymiaru sprawiedliwości, systemu pomocy społecznej i ubezpieczeń, lecznictwa odwykowego, przedwczesnej umieralności, spadku wydajności pracy itp.

Dlatego istotne jest, aby odpowiednio szybko reagować na zjawiska oceniane jako szkodliwe i niepożądane. Choć może się wydawać, że uzależnienie od czynności jest łagodniejsze niż od substancji psychoaktywnych, to jednak każdy typ uzależnienia jest tak samo groźny.

Jednym z wielu działań służących ochronie zdrowia, zmierzającym do zapobiegania problemom związanym z uzależnieniami jest profilaktyka. Aby jednak ta przyniosła pożądane rezultaty, musi być prowadzona w oparciu o programy i działania o potwierdzonej naukowo skuteczności. Termin profilaktyka uzależnień oznacza świadome działanie nastawione na jednostki lub grupy społeczne mające na celu ograniczanie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych oraz zapobieganie różnorodnym problemom z tym związanym zanim one wystąpią.

Samorząd lokalny dysponując wiedzą o problemach swojej społeczności może przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze adekwatne do problemów. Konsekwencje i szkody związane z używaniem środków odurzających usytuowane są w społecznościach lokalnych, mają swoją specyfikę wyznaczoną przez

środowisko lokalne, lokalne problemy i zasoby, tu mogą być rozpoznane i tu powinny być rozwiązywane. Gmina na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przeciwdziałania narkomanii stała się podmiotem właściwym do tego, aby zmierzyć się z problemami uzależnień występującymi w jej społeczności i podejmować działania dla lepszego radzenia sobie z nimi.

Rozdział 2. Podstawy prawne Programu

Podstawowym aktem prawnym regulującym kwestie związane z uzależnieniem od alkoholu jest w Polsce ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z ustawą „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy” (art. 4¹ ust.1 ustawy).

W szczególności ustawodawca wskazał następujące obszary działań:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Natomiast zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należy:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Realizacja ww. zadań jest prowadzona w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uwzględniających cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu są również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Rozdział 3. Diagnoza sytuacji

Diagnoza lokalnych problemów społecznych została przeprowadzona na terenie Gminy Iwonicz-Zdrój w czwartym kwartale 2023 roku i objęła swoim badaniem spektrum problematyki związanej z obszarem uzależnień.

Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w Gminie Iwonicz-Zdrój wśród trzech grup reprezentujących trzy lokalne środowiska:

- a) dorośli mieszkańcy,
- b) dzieci i młodzież szkolna,
- c) sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu.

Raport posłużył do opracowania celów oraz konkretnych działań Programu na lata 2024-2027.

1. Dorośli mieszkańcy Gminy Iwonicz-Zdrój.

Przeprowadzona ankieta dotyczyła różnych aspektów społecznych, w tym konsumpcji alkoholu, palenia papierosów, używania narkotyków i przemocy. W odniesieniu do spożycia alkoholu, największa grupa, 33%, piła kilka razy w miesiącu, podczas gdy 26% w ogóle nie piło alkoholu. Piwo było najczęściej spożywanym alkoholem (51% spośród tych, którzy piją alkohol), a 38% osób wypilo 1-2 porcje alkoholu podczas picia. Odnośnie palenia 71% respondentów nigdy nie paliło papierosów, a wśród tych którzy palili 28% paliło poniżej 5 sztuk dziennie. W kontekście używania narkotyków 76% ankietowanych nigdy nie zażywało narkotyków, a marihuana była najczęściej używaną substancją (58% wśród tych, którzy zażywali narkotyki). W odniesieniu do przemocy, 80% badanych nigdy nie doświadczyło jej w ciągu ostatniego roku. W przypadku problemów społecznych, alkoholizm był wskazywany jako główna przyczyna (68%).

2. Uczniowie z Gminy Iwonicz-Zdrój.

Największą grupę respondentów stanowią osoby, które nigdy nie spróbowały alkoholu (89%), a wśród tych, którzy mieli z nim kontakt najczęściej zdarzało się to poniżej 8 lat (37%) oraz w wieku 11-13 lat (38%). Piwo jest najczęściej próbowanym rodzajem alkoholu (61%). Co do pierwszych kontaktów z alkoholem, dominuje w czasie uroczystości rodzinnej (41%) oraz inne nieokreślone okoliczności (35%). Większość osób, które miało styczność z alkoholem (87%), nie miało przykrych doświadczeń z nim związanych, a rodzice 61% respondentów byli świadomi, że ich dzieci miały kontakt z alkoholem. Jeśli chodzi o narkotyki, 98% osób nigdy ich nie próbowało. Dla tych, którzy mieli z nimi do czynienia, najczęściej doświadczenie to miało miejsce w wieku poniżej 8 lat (37%) i 8-10 lat (38%). Głównymi czynnikami skłaniającymi do próbowania narkotyków były ciekawość (57%) oraz chęć bycia modnym (43%). Przy tym 59% ankietowanych nie wiedziało, jak łatwo można zdobyć narkotyki w ich regionie. W kontekście przemocy 13% respondentów doświadczyło jej w ciągu ostatnich 12 miesięcy, głównie ze strony kolegów ze szkoły (39%). Co do przemocy w szkole, 32% zauważyło jej przypadki, a najczęściej było zauważane zaczepianie (61%) oraz bicie (67%). Wśród badanych, 27% przyznało się do zachowań agresywnych wobec innych w ciągu ostatniego roku, głównie wobec rówieśników (51%). Jeśli chodzi o bezpieczeństwo w szkole 79% czuje się tam bezpiecznie.

Natomiast co do korzystania z urządzeń elektronicznych, 38% respondentów używa ich 1-3 godziny dziennie w celach niezwiązanych z nauką. Większość wykorzystuje Internet do kontaktów ze znajomymi (80%) i grania w gry online (73%). Płeć respondentów rozkłada się niemal równomiernie – 48% dziewczyn i 52% chłopców, a najliczniejszą grupę wiekową stanowią osoby w wieku 11-13 lat (67%).

3. Sprzedawcy alkoholu w Gminie Iwonicz-Zdrój.

Analiza danych przedstawionych na obrazie ukazuje, że 35% respondentów nie ma zdania na temat skali problemu uzależnienia od alkoholu w gminie, przy czym po 25% uważa, że problem jest duży lub niewielki. W ostatnich 5 latach 50% ankietowanych uważa, że spożycie alkoholu pozostało na niezmiennym poziomie, a 20% uważa, że zdecydowanie wzrosło. Próby zakupu alkoholu przez osoby niepełnoletnie w sklepie respondenta zdarzały się czasami, według 25% odpowiedzi, podobnie jak próby zakupu przez osoby nietrzeźwe. 60% zauważyło sytuacje spożywania alkoholu w obrębie punktu sprzedaży rzadko lub nigdy. Co do sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym, 70% stwierdziło, że nigdy się to nie zdarza. W kwestii informacji o szkodliwości alkoholu, 100% potwierdza ich obecność w punkcie sprzedaży. 60% przeszkolonych jest w zakresie odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu, a 50% zna poszczególne zapisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

Badania ilościowe realizowane wśród dorosłych mieszkańców Gminy Iwonicz-Zdrój, uczniów szkół podstawowych oraz sprzedawców podających i sprzedających napoje alkoholowe oraz wyroby tytoniowe, pozwoliły na wyciągnięcie poniższych wniosków.

Skala uzależnień chemicznych wśród dorosłych oraz dzieci i młodzieży nie przybiera dużych rozmiarów, jednak należy prowadzić dalsze działania profilaktyczne. Istotnym problemem w gminie jest problem przemocy. Przeanalizowawszy dane dotyczące przemocy, 20% respondentów stwierdziło, że doświadczyło przemocy w ciągu ostatniego roku. Rodzaje przemocy zostały określone jako: psychiczna (40% osób, które doświadczyły przemocy), fizyczna (30%), seksualna (20%), ekonomiczna (10%) i zaniedbanie (30%). Głównymi sprawcami przemocy byli partnerzy lub partnerki (35% wskazań), dziadkowie (20%), a także siostry i inne osoby (po 20%). Do agresywnych zachowań wobec innych przyznało się 14% badanych, z czego 57% przyznało się do upraszczającej, znieważającej lub obraźliwej komunikacji oraz uderzeń lub ataków fizycznych. Najwięcej agresji zostało skierowane wobec dzieci (64%), rodziców (29%) i partnerów (29%). Co do wsparcia w sytuacjach związanych z uzależnieniami lub przemocą, najczęściej respondentów wskazało policję (62%) oraz rodzinę (41%) jako źródło pomocy. Problem przemocy jest widoczny również wśród uczniów – 13% przyznało, że było ofiarami przemocy w ostatnich 12 miesiącach. Głównym sprawcą był kolega ze szkoły (39%).

Jeśli chodzi o rodzaje doświadczanej przemocy, 40% doświadczyło bicia, a 38% grożenia, zastraszania lub innych form przemocy psychicznej. 32% uczniów zauważyło przypadki przemocy w swojej szkole, przy czym zaczepianie (61%) i pobicie (67%) były najczęściej zgłaszanymi formami przemocy. Co do zachowań agresywnych, 27% przyznało się do agresji wobec innych, z czego 51% było agresywnych wobec rówieśników. Najczęstszą formą stosowanej agresji były akty fizyczne, takie jak bicie (57%). W odniesieniu do poczucia bezpieczeństwa, 79% uczniów czuje się bezpiecznie w szkole.

Delikatnie pojawiającym się problemem wśród młodzieży jest problem nikotynowy. 36% osób palących ma znamiona nałogu. W skali gminy jest to zaledwie 9 osób, natomiast warto przeprowadzić profilaktykę antynikotynową wśród młodzieży.

Przeprowadzone badania, oparte na badaniu ankietowym, pozwalają wnioskować, że w Gminie Iwonicz-Zdrój istnieje zagrożenie uzależnieniami od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, a mieszkańcy doświadczają także problemu przemocy w rodzinach. Skala problemów jednak nie przybiera dużych rozmiarów.

W świetle przedstawionych wyników badań rekomenduje się podejmowanie oddziaływań we wskazanych niżej obszarach:

1) Zapobieganie powstawaniu problemów uzależnień chemicznych i behawioralnych:

- Wyniki przeprowadzonej diagnozy pokazały, iż skala problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych wśród mieszkańców i uczniów nie przybiera dużych rozmiarów. Warto jednak podejmować systematyczne działania profilaktyczne, aby zapobiegać wzrostowi uzależnień zarówno wśród młodszych jak i starszych ankietowanych. W związku z tym rekomenduje się realizację programów edukacyjno-profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych, dotyczących uzależnień od substancji psychoaktywnych i zdrowego stylu życia.

- Zarówno młodszy jak i starsi ankietowani wskazywali, iż zdobycie alkoholu oraz substancji psychoaktywnych w mieście jest możliwe. Potwierdzają to także sprzedawcy alkoholu, którzy przyznają się do sprzedaży osobom nieletnim. Z tego względu zaleca się zwiększenie wykrywalności i ograniczanie dostępu do substancji psychoaktywnych oraz alkoholu i wyrobów nikotynowych dla dzieci i młodzieży.

- Organizacje różnych form edukacji rodziców, dotyczących m.in. świadomego rodzicielstwa, porozumiewania się ze swoimi dziećmi i rozwiązywania problemów opiekuńczo-wychowawczych, wychowania bez przemocy. Kontakt uczniów z rodzicami oraz fakt, iż rodzice wiedzą w jaki sposób uczniowie spędzają czas, ma wpływ na ich kontakt z substancjami uzależniającymi.

- Promowanie i organizacja alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież, osoby dorosłe i całe rodziny. Zaleca się wykorzystywanie zainteresowań młodzieży i ich aktywności fizycznej do budowania alternatywnych, w stosunku do picia alkoholu i zażywania narkotyków, sposobów spędzania wolnego czasu i realizacji własnych zainteresowań. Działania te powinny mieć formę warsztatów i spotkań z ekspertami, ponieważ jest to najbardziej lubiana i skuteczna forma profilaktyki dla tej grupy.

- Zarówno młodszy jak i starsi ankietowani przyznawali, iż zarówno palenie papierosów (51% dorosłych ankietowanych) jak i sięganie po narkotyki (70%) i dopalacze (72%) może mieć zdecydowanie negatywny wpływ na zdrowie. Pokazuje to, iż respondenci mają świadomość negatywnego wpływu tych substancji

na zdrowie. Rekomenduje się realizowanie działań na rzecz promocji zdrowia i zdrowego stylu życia, aby pokazać pozytywne przykłady działań mających korzystny wpływ na zdrowie.

- Opracowanie lokalnej kampanii na rzecz zwiększenia świadomości oraz odpowiedzialności sprzedawców alkoholu i uwrażliwienia ich na szkodliwość sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim. Istotne jest również to, aby zwiększyć świadomość społeczną mieszkańców w tym zakresie i zachęcić do reagowania, gdy podawany jest alkohol lub wyroby tytoniowe osobom nieletnim.

- Wdrażanie działań ukierunkowanych na wzmacnianie systemu wartości dzieci i młodzieży, w szczególności wartości zdrowia, a także kształtowanie wśród dzieci i młodzieży przekonań normatywnych i umiejętności psychospołecznych. Zaleca się wspieranie prospołecznych działań młodzieży przez mentorów, programów liderkich i działań rówieśniczych z obszaru profilaktyki i promocji zdrowia. Utrzymywanie dobrych relacji z rodzicami oraz kompetentnymi i troskliwymi osobami dorosłymi (np. dziadkami, nauczycielami, mentorami) jest jednym z ważnych czynników chroniących i wspierających prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży. Warto również podejmować działania zachęcające młodzież do angażowania się w działalność organizacji pozarządowych, wolontariat.

- Popularyzowanie wiedzy nt. uzależnień chemicznych i behawioralnych poprzez organizowanie kampanii społecznych – zwłaszcza adresowanych do uczniów i ich rodziców. Kampanie powinny być atrakcyjne dla osób młodszych, warto zaprosić do ich realizacji osoby, które dzieci i młodzież cenią.

- Działaniami z zakresu edukacji na temat racjonalnych sposobów użytkowania mediów cyfrowych oraz konsekwencji zachowań problemowych i zagrożeń uzależnieniami czynnościowymi powinni być objęci rodzice uczniów.

- Szkoła, oprócz technicznej umiejętności korzystania z Internetu, powinna uczyć racjonalnego z niego korzystania. Należy opracować odpowiednie szkolenia dla nauczycieli, którzy byłiby w stanie w sposób atrakcyjny przekazać zasady racjonalnego używania Internetu. Odpowiednie kursy adresowane do starszych użytkowników powinny być również dostępne w sieci.

- Edukacja społeczna na temat negatywnych skutków spożywania alkoholu, palenia papierosów, zażywania narkotyków i dopalaczy, w tym m.in. przez kobiety w ciąży i młodzież, a także zagrożeń związanych z nowymi technologiami i hazardem.

- Realizacja kampanii społecznych w zakresie przemocy w rodzinie, wychowania bez przemocy, relacji i komunikacji w rodzinach.

- Zaleca się realizację treningu kompetencji psychospołecznych, czyli naukę: radzenia sobie z emocjami i stresem; porozumiewania się i utrzymywania dobrych relacji interpersonalnych; podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów; twórczego i krytycznego myślenia; samoświadomości i empatii. Badania pokazały, iż uczniowie uciekają w świat online, o czym świadczyć może fakt, iż 24 osoby często zapominają o codziennych obowiązkach wskutek zbyt długiego przebywania w sieci. Dodatkowo 33 osoby często późno kładzie się spać przez korzystanie z urządzeń elektronicznych. Trening powinien być realizowany wśród młodszych i starszych uczniów.

- Uczniowie korzystają z komputera i internetu głównie, aby kontaktować się ze znajomymi (80%), oglądać filmy (72%) oraz słuchać muzyki (75%). Sugerowanym działaniem jest umożliwienie młodzieży kontaktu ze znajomymi w formie bezpośredniej poprzez organizację alternatywnych form spędzania wolnego czasu. Spotkania ze znajomymi pomogą zredukować stres i niepokój.

- Zalecana jest aktywizacja dzieci oraz rodziców we wspólne spędzanie czasu wolnego, tak, by czas z dzieckiem nie był tylko obowiązkiem, ale też czasem własnego rozwoju i poznawania najbliższych osób. Zaleca się kampanie informującą mieszkańców o możliwościach spędzania czasu wolnego w mieście.

- Działania informacyjne dotyczące podwyższenia świadomości dzieci i młodzieży na temat instytucji. Konieczne jest umieszczenie w szkołach, ośrodkach zdrowia i innych punktach centralnych miasta plakatów oraz ulotek i broszur edukujących w zakresie szkodliwości i skutków picia alkoholu oraz adresów miejsc, w których młodzi mogą szukać pomocy.

2) Wczesne wykrywanie i interwencja w przypadkach bezpośredniego zagrożenia i wystąpienia problemów uzależnień i przemocy w rodzinie oraz minimalizacja negatywnych skutków:

- Wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy, uzależnieniem od alkoholu lub narkotyków. Profesjonalna pomoc pomoże zmniejszyć skutki związane z problemem uzależnień oraz występowaniem przemocy w rodzinie na poziomie rodziny, jak i społeczności lokalnej.

- Wczesna diagnoza środowisk rodzinnych pod kątem zagrożenia uzależnieniami i przemocą, obejmująca interdyscyplinarne działania służące rozpoznaniu problemu oraz zaplanowaniu adekwatnych działań zaradczych.

- Rozwój poradnictwa specjalistycznego, wsparcia socjalnego oraz pracy terapeutycznej z dziećmi, osobami dorosłymi i całym rodzinami zagrożonymi i doświadczającymi uzależnień oraz przemocy w rodzinach.

- Wspieranie tworzenia i funkcjonowania grup wsparcia i samopomocowych dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ich rodzin, a także dla rodzin doświadczających trudności opiekuńczo-wychowawczych oraz przemocy.

- Zapewnienie ogólnodostępnej pomocy terapeutycznej dla dzieci doświadczających przemocy.

3) Wzmocnienie systemu instytucjonalnego i organizacyjnego Gminy Iwonicz-Zdrój w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom:

- Wzmocnienie współpracy interdyscyplinarnej i sprawny przepływ informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

- Ustawiczne zwiększanie kompetencji pracowników służb społecznych m.in. w zakresie dostępnych form przeciwdziałania uzależnieniom, diagnozy uzależnień, diagnozy przemocy w rodzinie, aspektów prawnych tych problemów i sposobów ich rozwiązywania, mechanizmów współpracy międzyinstytucjonalnej.

- Współpraca z organizacjami pozarządowymi, sołectwami i grupami nieformalnymi w zakresie przedsięwzięć służących m.in. zwiększaniu aktywności społecznej, tworzeniu oferty alternatywnych form spędzania wolnego czasu, aktywizacji marginalizowanych grup społecznych, integracji międzypokoleniowej itp.

4) Wobec wzrastającego znaczenia problemu uzależnień behawioralnych, rekomenduje się:

- Rozszerzenie zaangażowania szkół w działania prewencyjne wobec tych zagrożeń, na przykład poprzez prowadzenie zajęć profilaktycznych, które poruszają problem uzależnień behawioralnych. Badania wykazały, że znaczna większość uczniów nie ma wiedzy na temat natury uzależnień behawioralnych.

- Wdrożenie programów edukacyjnych, rozwijających umiejętności korzystania z mediów oraz ogólną świadomość zagrożeń związanych z obszarem cyfrowym. Te działania powinny obejmować zarówno nauczycieli i uczniów, jak i ich rodziców, jako zintegrowane podmioty angażujące się w proces wychowania.

- Upowszechnianie informacji o instytucjach oferujących wsparcie osobom uzależnionym od hazardu, a także kryteriów pomocnych w rozpoznaniu obecności tego problemu. Broszury, ulotki i plakaty informacyjne o szkodliwości regularnego hazardu mogą być pomocne, ukazując negatywne skutki częstego grania w gry losowe oraz wskazując dostępne formy wsparcia dla wyjścia z nałogu.

Ponadto sugeruje się:

- Edukacja dla rodziców – sugeruje się przeprowadzenie kursów dla opiekunów, obejmujące zagadnienia dotyczące organizacji czasu, podziału obowiązków, rozwijania sfery emocjonalnej dziecka oraz skutecznych technik komunikacji. Posiadanie tych umiejętności pozwoli rodzicom lepiej wywiązywać się z ich roli, zwiększy zrozumienie psychiki młodego człowieka oraz poznanie mechanizmów wpływających na ich zachowanie. Skutkiem tych działań będzie wzmocnienie więzi rodzinnych.

- Sugeruje się organizację warsztatów lub kampanii informacyjnych skierowanych do rodziców, które miałyby na celu wyjaśnienie różnic między konfliktem rodzinnym a przemocą oraz nauczenie rozpoznawania oznak przemocy w rodzinie. Planowane działania edukacyjne miałyby również zwiększyć wiedzę na temat skutków stosowania przemocy wobec dzieci i wzmocnić kompetencje rodziców w zakresie opieki i wychowania (np. umiejętność rozwiązywania konfliktów rodzinnych).

- Warto przeprowadzić szkolenia dla nauczycieli, aby umożliwić im pomoc dzieciom doświadczającym przemocy oraz wprowadzić procedury „Niebieskiej Karty” w szkole.

Równie istotne jest wsparcie dla rodziców poprzez szkolenia dotyczące wychowania bez przemocy.

Szczególną uwagę należy zwrócić na dzieci i młodzież, które stanowią grupę najbardziej narażoną. Badania naukowe potwierdzają, że rodzina ma decydujący wpływ na rozwój osobowości i światopogląd młodego człowieka. W związku z tym, istotne jest zacieśnienie współpracy między szkołami a rodzicami, aby razem stawiać czoła problemom, które dotyczą młodych mieszkańców Gminy Iwonicz-Zdrój. Media i wpływ rówieśników mogą negatywnie wpływać na formującą się osobowość młodzieży, prowadząc do ryzykownych zachowań. Problemy z dzieciństwa i domu rodzinnego często odbijają się echem w dorosłym życiu.

Szkoły powinny także przyczyniać się do kształtowania wartości oraz informować o konsekwencjach ryzykownych zachowań. Szczególną uwagę należy poświęcić dzieciom, których rodzice borykają się z uzależnieniami.

Analiza zagrożeń lokalnych w Gminie Iwonicz-Zdrój wskazuje na umiarkowany poziom występowania wymienionych problemów społecznych. Mimo to konieczne jest podjęcie działań, aby zapobiec pogłębianiu się zjawisk marginalizacji, wykluczenia i patologii społecznych.

Istotne jest również uświadamianie społeczności lokalnej o konieczności reagowania na przemoc rówieśniczą i domową. Badania wskazują, że znaczna część mieszkańców jest świadoma przemocy w swoim otoczeniu.

Konieczne jest wskazanie im, jak należy postępować w przypadku bycia świadkiem takich zachowań i gdzie szukać pomocy.

Analiza społeczna w Gminie Iwonicz-Zdrój ujawniła różnorodne obszary wymagające interwencji. Raport wskazuje na pozytywne aspekty wśród lokalnej społeczności, a także na właściwy kierunek zmian, jakie powinny zostać zrealizowane na terenie gminy.

Rozdział 4. Cele programu

Głównym celem wyznaczonym w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Iwonicz-Zdrój na lata 2024-2027 jest: zapobieganie i ograniczanie występowania problemów wynikających z uzależnień behawioralnych, problemów związanych z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych poprzez skuteczne oddziaływania profilaktyczne, podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców oraz promocję zdrowego stylu życia.

Cel główny realizowany będzie w obszarach:

1. Profilaktyki uniwersalnej – adresowanej do wszystkich mieszkańców gminy (dzieci, młodzieży i dorosłych) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
2. Profilaktyki selektywnej – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
3. Profilaktyki wskazującej – adresowanej do grup lub osób, które wykazują symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia, redukcja szkód.
4. Terapii – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem.
5. Rehabilitacji – readaptacja społeczna poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne.

Osiągnięciu celu głównego będzie możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie gminy oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

2024-2027 to kolejne lata realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Iwonicz-Zdrój, jak również kontynuacja wielu działań zainicjowanych w latach poprzednich.

Rozdział 5.

Zadania programu i sposób ich realizacji

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkomanii poprzez:

- 1) finansowanie i prowadzenie działalności punktu informacyjno-konsultacyjnego między innymi poprzez:
 - motywowanie osób uzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego;
 - motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie do zmiany szkodliwego wzoru picia;
 - udzielanie i gromadzenie informacji o formach profesjonalnej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osobom uzależnionym i współuzależnionym w ośrodkach na terenie gminy, powiatu, województwa;
 - rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy;
 - finansowanie bieżących kosztów utrzymania punktu konsultacyjnego (wyposażenie, materiały biurowe, ulotki, poradniki itp.);
 - udostępnianie materiałów informacyjnych na tematy związane z uzależnieniami od środków psychoaktywnych;
 - udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym.
- 2) finansowanie opinii biegłych sądowych tj. psychologa i psychiatry w przedmiocie uzależnień;
- 3) kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w celu orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu oraz opłacanie kosztów;
- 4) zakup i upowszechnianie materiałów informacyjnych o chorobie alkoholowej, narkomanii i uzależnieniach behawioralnych;
- 5) współpraca z placówkami służby zdrowia oraz placówkami lecznictwa odwykowego w zakresie leczenia i rehabilitacji uzależnionych od alkoholu oraz współuzależnionych;
- 6) refundacja kosztów pobytu na obozach, rekolekcjach, pielgrzymkach trzeźwościowych, szkoleniach, seminariach abstynenckich, zajęciach terapeutycznych, warsztatach i treningach, grupach samopomocowych osobom uzależnionym – pod warunkiem utrzymywania trzeźwości przez biorącego w nich udział;
- 7) diagnozowanie problemów rodzin z uzależnieniami i organizowanie pomocy dla wszystkich jej członków;
- 8) finansowanie i dofinansowanie szkoleń i innych form związanych z podnoszeniem kwalifikacji osób pracujących na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin;
- 9) wspieranie środowisk wzajemnej pomocy typu AA i innych;
- 10) współpraca z jednostką Policji, przyjmowanie zgłoszeń o osobach uzależnionych;
- 11) szerokie informowanie mieszkańców gminy o możliwościach skorzystania z pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej i prawnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu;
- 12) kontynuowanie współpracy w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych z ośrodkiem pomocy społecznej, szkołami z terenu Gminy, organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami;
- 13) finansowanie programów terapeutycznych i rehabilitacyjnych przeznaczonych dla osób uzależnionych i ich rodzin uzupełniających ofertę świadczeń zdrowotnych NFZ:
 - a) indywidualna psychoterapia osób uzależnionych (podstawowa i pogłębiona);
 - b) programy terapii dla młodzieży uzależnionej i zagrożonej uzależnieniami;
 - c) programy pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc domową.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:

- 1) działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych, motywowanie osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia i przyjmowanie wniosków dotyczących kierowania na obowiązkowe leczenie odwykowe;
- 2) prowadzenie w szkołach, przedszkolach, świetlicach środowiskowych czy placówkach wsparcia dziennego działań z zakresu profilaktyki uzależnień (zajęć profilaktycznych, zajęć psychoedukacyjnych, spotkań terapeutycznych dla rodziców i treningów psychoedukacyjnych dla nauczycieli i wychowawców);
- 3) współpracę merytoryczną z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 4) wspieranie pomocą psychologiczną i socjoterapeutyczną rodzin z problemem uzależnień, przemocą w rodzinie i trudnościami w zakresie opieki i wychowania;
- 5) konsultacje dla dzieci i młodzieży potrzebujących pomocy psychologicznej;
- 6) uruchamianie interwencji w przypadku podejrzenia i zdiagnozowania przemocy domowej;
- 7) podnoszenie kwalifikacji osób i grup zawodowych bezpośrednio związanych z problematyką uzależnień i przemocy domowej (m.in. dla członków GKRPA, nauczycieli, policji, zespołu interdyscyplinarnego i innych osób przeciwdziałających szeroko rozumianej patologii społecznej);
- 8) dofinansowanie udziału w seminariach abstynenckich, rekolekcjach, wykładach, konferencjach oraz spotkaniach Krucjaty Wyzwolenia Człowieka dotyczących życia w trzeźwości;
- 9) finansowanie różnych form pomocy dla dzieci oraz rodzin, w których występują problemy w związku z używaniem substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie, poprzez organizacje wolnego czasu i wypoczynku - w ramach zajęć realizowane będą różnorodne programy rozwojowe dla dzieci (np. kolonie z programem profilaktycznym, zajęcia komputerowe, sportowe czy artystyczne);
- 10) upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych i interwencyjnych oraz placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych i ich rodzin.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych poprzez:

1. Tworzenie zintegrowanego systemu uniwersalnej, selektywnej i wskazującej profilaktyki problemowej obejmującej dzieci i młodzież, nauczycieli, rodziców oraz inne grupy społeczne mające wpływ na kształtowanie polityki trzeźwościowej:

- 1) współpraca z placówkami oświatowymi oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi;
- 2) prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych oraz włączanie się w ogólnopolskie kampanie edukacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uzależnień behawioralnych i przeciwdziałania narkomanii m.in.: „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Postaw na rodzinę”, „Dni Rodziny” i inne;
- 3) szkolenia rodziców w zakresie rozpoznania pierwszych objawów związanych z sięganiem przez dziecko po alkohol, papierosy, dopalacze, narkotyki oraz uzależnienia behawioralne;
- 4) dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży opartego na realizacji programów profilaktycznych oraz socjoterapeutycznych (w tym obozów socjoterapeutycznych oraz kolonii z realizacją programu profilaktycznego);
- 5) prowadzenie doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczącego wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków psychoaktywnych, odurzających, środków zastępczych i uzależnień behawioralnych oraz umiejętności podejmowania interwencji profilaktycznej;
- 6) realizacja psychoedukacyjnych programów profilaktycznych, warsztatów profilaktycznych, spektakli profilaktycznych (w tym rekomendowanych programów profilaktycznych) z zakresu profilaktyki uzależnień od substancji oraz uzależnień behawioralnych i przemocy dla dzieci i młodzieży, a także dla ich rodziców prowadzonych na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych;

- 7) prowadzenie działań profilaktyki uzależnień promujących aktywne formy spędzania wolnego czasu oraz promocję zdrowego stylu życia przez rodziny, dzieci i młodzież poprzez dofinansowanie min.: zajęć profilaktyczno-rekreacyjnych, zajęć twórczych, spektakli profilaktyczno-edukacyjnych, widowisk artystycznych, programów sportowo-rekreacyjnych, konkursów i turniejów oraz zachowań Fair Play, rodzinnych imprez profilaktycznych bez używek, zakupu materiałów, artykułów biurowych, papierniczych, gier, nagród, wyposażenia i sprzętów niezbędnych do wymienionych zajęć;
- 8) promowanie zdrowego stylu życia w trzeźwości poprzez propagowanie pozytywnych wzorców zachowań, w tym umiejętności spędzania wolnego czasu i radzenia sobie z problemami życia codziennego;
- 9) zakup i dystrybucja materiałów profilaktyczno-edukacyjnych dla instytucji zajmujących się profilaktyką uzależnień na terenie Gminy Iwonicz-Zdrój;
- 10) organizowanie i finansowanie lokalnych imprez profilaktycznych dla mieszkańców Gminy, których celem jest propagowanie idei trzeźwości oraz zdrowego stylu życia,
- 11) realizacja programów profilaktycznych o charakterze uniwersalnym i selektywnym w ramach organizacji zajęć lekcyjnych, pozalekcyjnych oraz różnych innych form wsparcia dzieci i młodzieży;
- 12) organizacja lokalnych diagnoz w zakresie uzależnień;
- 13) finansowanie lub dofinansowanie kosztów organizacji imprez bezalkoholowych (w tym: festynów, pikników rodzinnych, kolonii, obozów, wycieczek, wędrówek trzeźwościowych, wieczornic trzeźwościowych, wieczornic patriotycznych, spotkań dla dzieci i młodzieży oraz turnusów rekolekcji wakacyjnych dla dzieci i rodzin, w ramach których uczestnicy mają zagospodarowany wolny czas oraz promowana jest abstynencja i zdrowy tryb życia);
- 14) szkolenia i kursy specjalistyczne dla członków GKRPA, Policji, Członków Zespołu Interdyscyplinarnego;
- 15) prowadzenie innych zadań wynikłych w trakcie pracy profilaktycznej.

2. Prowadzenie działań profilaktycznych wspartych różnymi przedsięwzięciami sportowo-rekreacyjnymi i edukacyjnymi:

- 1) organizacja i dofinansowanie niedochodowych imprez kulturalnych i sportowych z udziałem dzieci, młodzieży i ich rodzin (m.in. festyny, pikniki rodzinne, imprezy okolicznościowe – Dzień Dziecka, mikołajki itp.), mających wyraźny cel profilaktyczny, eksponujący kulturalny i sportowy, aktywny i zdrowy sposób życia;
- 2) wspieranie i organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych z odniesieniem profilaktycznym;
- 3) wspieranie organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2004 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w zakresie realizacji zadań publicznych związanych z profilaktyką uzależnień, rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie zgodnie z zasadami określonymi w ww. ustawie;
- 4) prowadzenie zajęć informacyjno-edukacyjno-profilaktycznych połączonych z rozwojem fizycznym dzieci i młodzieży, współfinansowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież oraz wspieranie inicjatyw sportowych i kulturalnych podejmowanych w ramach promocji zdrowia i propagowania zdrowego stylu życia bez używek;
- 5) finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, jako integralnego elementu programu profilaktycznego, uwzględniającego zagadnienia związane ze zdrowym stylem życia, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w ramach profilaktyki uzależnień uniwersalnych, o których mowa w Narodowym Programie Zdrowia;
- 6) dofinansowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, m.in. poprzez organizację pozalekcyjnych zajęć sportowych, turniejów i zawodów z elementami programu profilaktycznego eksponującego sportowy, aktywny i zdrowy sposób życia – zakup potrzebnego do realizacji zadania materiałów i sprzętu sportowego,
- 7) organizacja zajęć profilaktyczno-wychowawczych i sportowo-rekreacyjnych;
- 8) realizacja programów szkolenia sportowego dla dzieci i młodzieży w różnych dyscyplinach sportowych oraz nawyku aktywnego i bezpiecznego spędzania czasu wolnego poprzez wzrost świadomości na temat zdrowego stylu życia.

3. Edukacja zdrowotna:

- 1) prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu, narkomanii czy uzależnień behawioralnych dla konsumentów i ich otoczenia;
- 2) upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym;
- 3) upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży – działania edukacyjne;
- 4) wspieranie młodzieżowych liderów oraz środowisk zaangażowanych w promowanie zdrowego stylu życia i abstynencji;
- 5) współpraca z grupami społecznymi i zawodowymi mającymi swój udział w kreowaniu polityki trzeźwościowej na terenie gminy.

4. Organizowanie i prowadzenie świetlic środowiskowych, opiekuńczo-wychowawczych, placówek wsparcia dziennego wspartych programami profilaktycznymi:

- 1) zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych (brozur, plakatów, literatury, gadżetów itp.) z profilaktycznymi treściami edukacyjnymi, dotyczącymi problematyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy;
- 2) zakup pomocy i sprzętu, niezbędnego do prowadzenia zajęć w świetlicach;
- 3) finansowanie bieżącej działalności świetlic;
- 4) finansowanie dożywiania dzieci uczęszczających na zajęcia;
- 5) zakup nagród dla uczestników konkursów organizowanych w świetlicach.

5. Podejmowanie działań skierowanych do dzieci, młodzieży i osób dorosłych zagrożonych uzależnieniami behawioralnymi:

- 1) szkolenia;
- 2) realizacja zajęć profilaktycznych, wychowawczych dla dzieci, młodzieży, dorosłych z możliwością zakupu niezbędnych materiałów;
- 3) opracowywanie i wdrażanie programów profilaktycznych;
- 4) propagowanie i udostępnienie materiałów informacyjnych, prenumerowanie czasopism i literatury fachowej z dziedziny profilaktyki i leczenia uzależnień od substancji oraz uzależnień behawioralnych;
- 5) prowadzenie działań, które zmierzają do podnoszenia świadomości i jakości oddziaływań profilaktycznych, kierowanych do dzieci i młodzieży w zakresie zagrożeń uzależnieniami behawioralnymi.

6. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych w celu ograniczenia zjawiska sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, nietrzeźwym i na kredyt:

- 1) organizowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych;
- 2) zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych;
- 3) prowadzenie kontrolowanego zakupu alkoholu;
- 4) dokonywanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

7. Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach:

- 1) zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych;
- 2) działania edukacyjne;
- 3) współpraca z policją w zakresie wspólnego reagowania na występujące problemy;
- 4) działania na rzecz ograniczania dostępności alkoholu dla nieletnich.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, a to:

- 1) współpraca z instytucjami (ośrodkiem pomocy społecznej, szkołami, przedszkolami, służbą zdrowia, komisariatem policji, itp.), organizacjami pozarządowymi, osobami fizycznymi, które są współrealizatorami programu;
- 2) współpraca z mediami;
- 3) współpraca z instytucjami, organizacjami prowadzącymi działania wśród dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki uzależnień mającymi na celu promocję zdrowego stylu życia i propagowanie trzeźwych obyczajów, finansowanie imprez dla dzieci i młodzieży na podstawie przedłożonych projektów profilaktycznych (dofinansowanie zakupu nagród, artykułów biurowych, materiałów informacyjno-edukacyjnych niezbędnych do realizacji przedsięwzięć);
- 4) doposażanie szkół i innych placówek w pomoce (materiały dydaktyczne, terapeutyczne) oraz sprzęt niezbędny do realizacji zajęć mających wyraźny cel profilaktyczny;
- 5) wspieranie środowisk anonimowych alkoholików (finansowanie kosztów utrzymania klubu, zakup materiałów edukacyjnych, finansowanie spotkań okolicznościowych grup AA);
- 6) udzielanie wsparcia materialnego i edukacyjnego dla inicjatyw podejmowanych przez podmioty zajmujące się statutowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień;
- 7) współpraca z parafiami Kościoła katolickiego w zakresie wspierania ruchów trzeźwościowych, w tym dofinansowanie rekolekcji trzeźwościowych, dni skupienia oraz spotkań młodych o tematyce trzeźwościowej;
- 8) współpraca z młodzieżowymi liderami oraz środowiskami zaangażowanymi w działania z zakresu profilaktyki uzależnień, promowanie zdrowego stylu życia i abstynencji. Dofinansowanie udziału w RAM, szkoleniach, programach oraz kursach podnoszących kwalifikacje. Dofinansowanie organizacji debat, konferencji na temat rozwiązywania problemów społecznych w gminie, w tym zakup usług oraz materiałów niezbędnych do zorganizowania przedsięwzięcia;
- 9) dofinansowanie funkcjonowania świetlic środowiskowych oraz projektów i działań profilaktycznych realizowanych przez różne podmioty: uczniowskie kluby sportowe, placówki oświatowe, kulturalne, parafie, itp. (w tym dożywianie dzieci biorących udział w tych zajęciach oraz zakup upominków okazjonalnych).

5. Udzielanie pomocy osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób poprzez:

- a) współfinansowanie kosztów reintegracji społecznej uczestników Centrum Integracji Społecznej, (współfinansowanie uczestnictwa w warsztatach);
- b) prowadzenie innych działań związanych z integracją społeczną i zawodową osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków i ich rodzin.

6. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

§ 2. Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie są środki finansowe budżetu gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz środki pochodzące z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.

Dochody te stanowią dochód gminy, który w całości jest przekazywany na realizację programu. Zgodnie z art. 18² ww. ustawy środki te nie mogą być przeznaczone na inne cele.

§ 3. Zasady funkcjonowania i wynagradzania członków Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w następujących przypadkach:

- 1) za udział w posiedzeniu Komisji – 250 złotych;
- 2) za udział w zespole kontrolującym przestrzeganie zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych – 300 złotych;
- 3) za udział w zespole przeprowadzającym rozmowy motywujące do zmiany postaw i podjęcie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu – 300 złotych;
- 4) za udział w szkoleniach lub innych pracach poza terenem Gminy przysługuje dieta i zwrot kosztów przejazdu na ogólnych zasadach.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu przez rozplakatowanie obwieszczeń w miejscach publicznych.

Załącznik Nr 3 do zarządzenia Nr 147.2023
Burmistrza Gminy Iwonicz-Zdrój
z dnia 5 grudnia 2023 r.

Pieczęć organizacji pozarządowej

FORMULARZ ZGŁOSZENIA OPINII / UWAG

Przedmiot konsultacji: Projekt uchwały w sprawie uchwalenia „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Iwonicz-Zdrój na lata 2024-2027”.

Termin zgłoszenia opinii do projektu uchwały:

.....

Pełna nazwa organizacji wnoszącej opinię:

.....
.....

Propozycje zmian zapisów z podaniem pierwotnego zapisu strony:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Uzasadnienie:

.....
.....
.....
.....

Iwonicz-Zdrój, dnia

.....
Imię i nazwisko upoważnionego przedstawiciela organizacji
pozarządowej

.....
Podpis ww. osoby